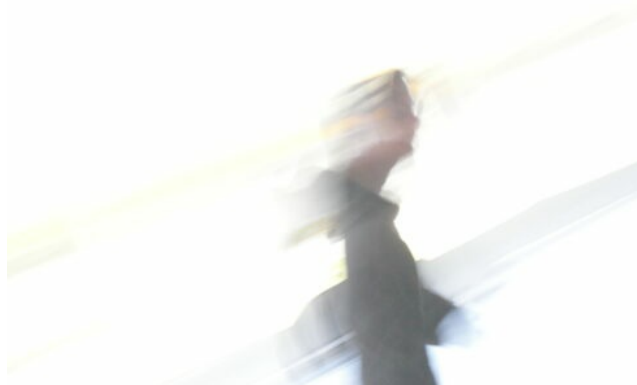


Homo Sapiens Rodensis o el Transhumanisme

 quaderndelesidees.press/homo-sapiens-rodensis-o-el-transhumanisme/

June 3, 2019



Imatge: Skating de Ian Rees.

Cada dia faig el mateix: de casa a la universitat, de la universitat a casa. Estudiar enginyeria no dona gaire marge per fer una altra ruta en un temps lliure no existent. Un matí qualsevol em disposava a anar a classe, amb quatre hores de son lleuger i el coixí aferrat a la cara, una rutina certament monòtona. Però durant aquell dia va passar un fet singular.

Vaig presenciar el que seria el següent pas en l'evolució humana. Cap a les deu del matí vaig veure un noi que anava i tornava de la classe al bar en un monocicle elèctric. Aquell vehicle que consisteix en una roda gran central i als costats té unes plataformes per col·locar-hi els peus mentre l'usuari està dret i la roda queda entre les cames. Ja feia temps que n'havia vist, d'aquests monocicles, tot i que mai n'havia vist cap que s'utilitzés a causa d'una mandra tan evident, ja que la distància entre la classe i el bar és ridícula. Una de dues: o era mandra real (fins a cert punt comprensible) o simplement volia presumir del seu monocicle. Però no va acabar aquí la cosa. No sé per què però aquell dia me'l vaig anar trobant diversos cops, i sempre anava amb l'andròmina aquesta pertot. Si és bípede, és per alguna cosa, que al final no sabrà ni caminar. A aquest pas acabarem naixent tots amb una monoroda en lloc de cames, i en lloc de ser bípedes, serem *rodadors*.

Imagineu les conseqüències d'això, roda per aquí, roda per allà... Ens haurien d'instal·lar una botzina just al néixer per evitar atropellaments i accidents no desitjats. I moltes paraules del nostre vocabulari deixarien de tenir sentit com per exemple: *anar a peu* seria *anar a roda*; o quan *fas una cosa amb els peus*, ara la *faries amb la roda*; o també quan algú *no toca de peus a terra* seria algú que *no toca amb la roda a terra*, però bé, crec que en aquest últim cas ja ens hauríem convertit en avió o helicòpter.

Seria el canvi que provocariem en la nostra manera de ser com a humans, suficientment significant com per parlar d'*Homo sapiens rodensis* en lloc d'*Homo sapiens sapiens*? I deixaria així, possiblement, en segon lloc l'espècie predecessora. Evidentment els nous

Homo no naixerien amb una monoroda directament, sinó que uns científics especialistes haurien d'haver modificat la genètica de l'*Homo* predecessor, és a dir, la nostra, per dissenyar l'*Homo sapiens rodensis*. Llavors la selecció natural tornaria a imperar després del canvi artificial que ens hauríem causat a nosaltres mateixos, com a espècie. La gent amb monoroda podria arribar abans a la feina (o no, suposo que un es pot quedar adormit es desplaça com es desplaça) i sense gastar en transport públic o sense gastar en benzina i per tant tindria més diners a final de mes, més diners que la gent que encara aniria a peu. I començaria la cadena de successos que podria acabar amb la desaparició de la gent bípeda.

Potser, i sense entrar massa en detall, arribaria un moment que es veurien clarament diferenciades dues espècies: l'*Homo sapiens sapiens* i l'*Homo sapiens rodensis*. O dit d'una altra manera, persones que podrien accedir a millores, unes millores que acabarien sent inevitables a causa del sistema, i les persones que no, que quedarien bípedes, perquè les seves circumstàncies impedirien que poguessin evolucionar, o accedir a aquestes millores.

Sempre hi ha lloc per a la possibilitat que les dues espècies visquin en harmonia. Però la història ens recorda que això no és fàcil per causa d'un simple fet de gran complexitat: la condició humana. L'enveja, la impotència, els diners, la superioritat... Hauríem de tenir molta disciplina tots, gent amb monoroda i gent amb peus, per deixar enrere les diferències i tal vegada redactar una nova carta de drets humans per a tots. Els *Homo sapiens rodensis* serien tan diferents a nosaltres? Seria la seva condició humana essencialment diferent a la nostra?



Imatge: Skate de SkyLuke8.

El transhumanisme ens promet una llarga vida, millores corporals i fins tot l'amortalitat, precisament transcendent la nostra condició humana. Pretén alterar la condició humana sense entendre la complexitat total del que som. Hem estat capaços de redactar una Declaració de Drets Humans i, tot i la complexitat, intentar establir un mínim comú denominador moral per no discutir la innegable dignitat de les persones. És a dir, que l'*Homo sapiens rodensis* hagi de conviure amb l'*Homo sapiens sapiens* podria causar conflictes sense precedents a l'altura d'un canvi de paradigma.

D'altra banda, tal vegada no tenim suficient perspectiva com per definir el que som d'una manera clara. I potser no la tindrem. És més, això ho podem veure agafant d'exemple l'art. Perquè, a pesar de tota la cultura tecnicocientífica actual, segueix existint l'art? De fet, Aristòtil ja ho va dir: «L'objectiu de l'art no és representar l'aparença externa de les coses, sinó el seu significat interior». Els humans tenim això, aquest «significat interior», el que les coses signifiquen per a nosaltres i el que signifiquem nosaltres per a nosaltres mateixos. Una cosa és parlar de les millores tècniques i científiques que tindrem en el futur i l'altra és parlar de deixar de ser com som per ser alguna cosa millor; però millor respecte a què? També hauríem de pensar que solucionar uns certs problemes de la humanitat actual partint de d'aquesta base pot generar problemes que tal vegada ni som conscients que poden existir. Per molt de coneixement que gràcies al transhumanisme puguem adquirir, sempre hi haurà un component d'autoconeixement que el transhumanisme no podrà cobrir, una dimensió interior, personal, íntima. I tot això sense tenir en compte la falta de rigor científic del plantejament.

Ens podem imaginar que el transhumanisme tindrà efecte en aquesta dimensió més íntima de la persona. Però no sabem com. És clar, canviar la condició humana implicaria unes conseqüències en dimensions humanes que el transhumanisme no contempla. De fet, valora l'eficiència racional o lògica del pensament moltes vegades equiparant la intel·ligència artificial a la intel·ligència humana i ho agafa com a la màxima qualitat en la qual s'ha de basar. I si tot plegat és una qüestió de promeses encegadores que acceptem? És una qüestió de creences, una fe cega que la ciència i la tecnologia ho podran fer tot?

Potser els futurs enginyers o científics hem de pensar si estem disposats a arriscar, tal vegada a sacrificar, el que som per aconseguir quelcom que de base és discutible, però sembla inevitable, potser no en la seva totalitat, si bé el fet de donar per suposat les capacitats tècniques i científiques del futur pot posar en perill el nostre costat més humà, i fem el que fem, ens dediquem al que ens dediquem, intentem conservar allò que ens fa humans: tot allò que ens fa grans, forts i persistents, i a la vegada ens fa febles, dèbils i vulnerables.

Potser tenir-ho present ens pot ajudar a agafar perspectiva per intentar entendre què ens espera en el futur i tal vegada ens pugui fer pensar sobre el que som i també sobre com ens veiem a nosaltres mateixos. I qui sap, tal vegada un dia en lloc de demanar educadament que ens deixin passar, directament emetrem el so d'un clàxon.

Rafel Jaume

Rafel Jaume Venys

Vaig néixer a Palma el 1998. Sóc un estudiant d'enginyeria amb passió per la música i la filosofia. M'agrada aprendre i explorar com funciona el món i la tecnologia n'és una part fonamental. Per això em sembla molt interessant establir relacions entre el que estic estudiant i l'impacte que té [...]

Llegir més

